

---

5. Obstaranie a skladovanie materiálu

Nákupná politika = súhrn prvkov a opatrení, ktoré podnik uplatňuje pri realizácii nákupu materiálu

Odbytová stratégia - výrobný program - potreba materiálu

Obstaranie materiálu

- nákup od dodávateľa
- vlastná výroba - aktivácia
- kooperácia s iným podnikom

Nákupný prieskum trhu, prieskum zdrojov materiálu, obstarávací marketing - **získavanie informácií** o:

- počte zdrojov jednotlivých druhov materiálu, kvalite a rozmiestnení (dodávatelia)
- podmienkach získavania materiálov jednotlivých zdrojov (cena, doprava, colne obmedzenie, objem, dodacia lehota, ...)

Prieskum

- primárny - priame návštevy - výstavy, ...
- sekundárny - katalógy, inzeráty, adresáre firiem

Nástroje nákupnej politiky

- predmet nákupu
- zdroje nákupu
- nákupné podmienky

Predmet

- množstvo - jednorazový nákup
viac dodavok
- kvalita - aktívna politika - kupujúci si sám stanovuje kvalitatívne parametre nakupovaného materiálu
- pasívna politika - vyber z ponuky
- cena - aktívna politika - kúpiť čo najlacnejšie, rokuje o cene
- pasívna politika - prijíma ponuku

Zdroje

- typ dodávateľa - spôsob dodavky - priamy
- nepriamy
- počet dodávateľov - konkurencia, existencia substitučných materiálov
- priestorové rozloženie
  - minimálne prepravné náklady
  - domáci a zahraniční dodávatelia

Nákupné podmienky

- dodávateľské vzťahy
  - dlhodobé

- krátkodobé
- aktívna reklama
- vlastne organy - služby cudzích nákupných organov
- kooperácia pri nákupe

Voľba dodávateľa

- vychádza z nákupného prieskumu trhu
- vyúsťuje do
  - zhodnotenia trhovej pozície dodávateľa
  - posudzovania dodacích podmienok - cena, kvalita, množstvo

Zhodnotenie trhovej pozície

- konkurencia
- na základe analýzy obstarávacích nákladov - obstarávacía kalkulácia - prepočet dodacích nákladov

Zásady

1. riziko nákupu sa zmenší, ak materiál nakupujeme od viacerých dodávateľov
2. malé množstvá je lepšie nakupovať vo veľkoobchode alebo u výrobcu

Obstarávacía kalkulácia

- cena materiálu
- náklady spojené s dodaním a skladovaním materiálu (doprava, poštové poplatky, clo, ...)

Dodacie podmienky

- spôsob platby
- úhrada dodacích nákladov
- zosúladenie objemových a časových požiadaviek odberateľa s možnosťami dodávateľa

Voľba dodávateľa

- cena materiálu
- kvalita
- vzdialenosť
- spoľahlivosť
- dodacie podmienky
- osobné vzťahy

Dopyt

- kupujúci sa informuje o možnostiach dodavky na základe určitého zdroja informácií
- obsah:
  - zdroj
  - popis tovaru a podmienok
  - očakávame ponuku

Ponuka

- a) vyžiadaná - odpoveď na dopyt
  - b) nevyžiadaná - z vlastnej iniciatívy predávajúceho
- obsah
    - odvolanie na dopyt
    - predmet, množstvo, čas, dodacie podmienky, cena, spôsob dopravy
    - očakávame objednávku

Kúpna zmluva

zmluva = dohoda dvoch alebo viacerých strán o ich vzájomných právach a povinnostiach
= právny vzťah, ktorý vzniká

- a) súhlasným
- b) adresným
- c) obsahovo zhodným prejavom vôle účastníkov právneho vzťahu

KZ - predávajúci sa zaväzuje dodať kupujúcemu tovar, previesť naňho vlastnícke právo a kupujúci sa zaväzuje, že tovar odoberie a zaplatí zaň požadovanú sumu

Aby došlo k uzatvoreniu KZ, musia sa splniť **podmienky**:

- obojstrannosť - zúčastňujú sa obidve strany
- súhlas vôle - súhlasy s obsahom
- výkon predávajúceho - ponuka tovaru alebo služieb, dodanie tovaru
- výkon kupujúceho - tovar odobrať a zaplatiť
- dobrovoľnosť - bez donútenia
- povolenie - bez povolenia nemožno obchodovať
- možnosť - môžem predať len to, čo mám

Uzatváranie KZ

- proces, pri ktorom dochádza k rokovaniu medzi účastníkmi
- formy
  - ústne - pri tovaroch dennej spotreby
  - písomné - najčastejšie; výhoda - existuje doklad; Obchodný zákonník presne stanovuje, v ktorých prípadoch sa vyžaduje písomná forma
  - ostatne - mlčanie - ak zmluvná strana neodmieta výslovne svoje tvrdenie (objednávam si 700 t múky - ak dodávateľ mlčí, objednávku prijíma)
  - dôsledným plnením - nákup do košíka

Náležitosti KZ

- predmet plnenia
- čas
- cena
- ďalšie náležitosti

Predmet plnenia

- môže byť výrobok alebo služba; je obmedzený

- a) množstvom
- b) druhom
- c) kvalitou

Čas

- je obmedzený
  - a) dátumom
  - b) obdobím - intervalom

Cena

- stanovená dohodou
- pevne stanovená cena
- regulovaná cena

Ďalšie náležitosti

- výsledok dohody

- napr. doprava, obaly, pokuty

Obsah KZ

- názvy a adresy zmluvných strán
- Kúpna zmluva, Zmluva o vykonaní pracovnej činnosti, Zmluva o dodávke tovaru
- povinnosť predávajúceho odovzdať tovar alebo služby v dohodnutom druhu, množstve, kvalite, čase a cene, povinnosť odovzdať doklady k predávanému tovaru (návod na obsluhu, záručný list)

Vznik KZ

- keď sú sformulované náležitosti a obsah
- dá sa presne vymedziť okamih
  - a) okamih prijatia návrhu KZ medzi prítomnými
  - b) okamih doručenia navrhovateľovi alebo na adresu uvedenú v návrhu
  - c) okamih, keď strana, ktorej bol určený, sa začala podľa neho správať

Zmena KZ

- pokiaľ to neodporuje právnym predpisom alebo povahe záväzku, môžu sa zmluvne strany dohodnúť na zmene (množstvá, termínu, ...)

Zánik KZ

- splnením zmluvy (včas a riadne splnená zmluva)
- dohodou strán
- odstúpením od zmluvy (prejav vôle jednej zo zmluvných strán, keď táto strana dáva najavo svoju vôľu jednostranne ukončiť platnosť zmluvy)
- uplynutím doby, na ktorú bola zmluva uzatvorená

Písomnosti pri plnení KZ

- odvolávka - upresnenie KZ
- prepravne dispozičné - ak nie je určený spôsob dopravy v KZ
- avízo (návestie) o zásielke - pri odosielaní veľkých zásielok; povinnosť predávajúceho (min. 3 dni vopred)
- dodací list - s tovarom; slúži na kvantitatívnu kontrolu pri prijímaní na sklad
- faktúra (daňový doklad) - peňažná čiastka, ktorú má kupujúci uhradiť; zvlášť hodnota tovaru a zvlášť DPH a suma spolu
- príkaz na úhradu

Písomnosti pri neplnení KZ

Urgencia

- a) predávajúci mešká s tovarom
  - b) kupujúci včas neodoberie tovar
- obsah:- odvolanie sa na KZ
    - náhradný termín
    - sankcie
  - odpoveď:
  - ospravedlnenie
  - dôvod
  - termín

Reklamácia

- a) chybné plnenie
- b) chybná faktúra
  - obsah:
    - sprava o príchode zásielky
    - popis chyby
    - návrh na riešenie
    - sankcie
    - pripája sa zápisnica o chybách
  - odpoveď:
    - predávajúci uzná alebo neuzná reklamáciu; spory rieši sud
  - riešenie reklamácie
    - náhradná dodávka
    - zľava na cene
    - odstúpenie od zmluvy
    - dodanie chýbajúceho množstva
    - odpísanie chybného množstva z faktúry
  - Chyby
    - zjavne - ihneď reklamovať
    - skryte - reklamovať do uplynutia záručnej lehoty (doba, v ktorej predávajúci ručí za kvalitu tovaru; môže sa dohodnúť v zmluve, alebo ju určuje výrobca)

Upomienka

- na splnenie faktúry
- 1. Upomienka = upozornenie
- 2. Upomienka = dôraznejšie upozornenie, určujeme aj termín
- 3. Upomienka = pokus o zmier; je podkladom pre súdne konanie

Preprava

- dopravné prostriedky dodávateľa
- dopravné prostriedky odberateľa
- verejný dopravca

Voľba druhu dopravy

- vzdialenosť
  - druh materiálu
  - množstvo materiálu
- } Náklady

Materiálový tok = pohyb materiálu v podniku

Prepravca - odber - príjem - skladovanie - vydaj - výrobný proces

1. Odber od prepravcu

- kontrola zásielky, podpis prevzatia - ak je dobrá, prepravca odíde, ak sú chyby - vyhotoví sa zápisnica o chybách - podklad pre reklamáciu

2. Príjem na sklad

- vstupná kontrola - kvantitatívna a kvalitatívna

po kontrole - príjem na sklad - príjemka materiálu,
prípadne reklamácia (na základe zápisu o chybách)

3. Skladovanie materiálu

- 2 funkcie
  - a) preklopenie obdobia medzi obstaraním a spotrebou
  - b) úprava materiálu pred výdajom do spotreby

Druhy skladov

1. kryté
  - polokryté
  - otvorené
2. podľa funkcie
  - a) zásobovacie
  - b) odbytové
  - c) výrobné
3. podľa organizácie
  - a) centralizované
  - b) decentralizované

Pri skladovaní teba zabezpečiť

- napojenie skladu na vnútropodnikový a mimopodnikový systém
- dodržiavanie hygienických a bezpečnostných predpisov v závislosti od druhu materiálu
- prehľadné usporiadanie materiálu
- využitie skladovej techniky na uloženie a manipuláciu s materiálom
- kontrola zásob v sklade - inventúra, inventarizácia

Skladová karta

- analytická evidencia k účtu 112
- pre každý druh materiálu
- obsahuje (okrem údajov o materiály)
  - začiatkový stav
  - príjem - príjemka
  - vydaj - výdajka
  - konečný stav

4. vydaj materiálu do spotreby

- podľa požiadaviek výrobných útvarov
- výdajka - do výroby
- prevodka - pohyb materiálu medzi vnútropodnikovými útvarmi
- limitný lístok - ak je stanovený limit, do ktorého sa môže materiál čerpať

Evidencia zásob

1. **sklady** - podrobne
  - kniha došlých zásielok - zápis
  - zápis o chybách (podklad pre reklamáciu)
  - príjemka materiálu
  - skladová karta podľa druhu materiálu
  - závesný štítok (pre lepšiu orientáciu v sklade)
  - výdajka, prevodka, limitný lístok
  - inventárny súpis (na základe inventúry)
2. **materiálová účtáreň podniku**
  - kniha došlých faktúr
  - likvidačný lístok (likvidácia faktúr)

- analytická evidencia (skladové karty)
- výkazy (nadnormatívne zásoby, podnormatívne)
- spolupráca pri inventarizácii

Riadenie zásob - sledovanie stavu a pohybu zásob

Druhy

1. metóda MINI - MAXI = dvojhladinová metóda

min = poistná + technická zásoba

max = bežná + poistná + technická zásoba

ak poklesne zásoba na minimum, zásobovač vystaví objednávku do výšky maxima

2. metóda ABC = diferencovaný prístup k zásobám

skupina A - 10 % počtu druhov, 70 % z hodnoty spotreby materiálu

podrobne prepočty zásob

skupina B - 20 % počtu druhov, 20 % hodnoty spotreby materiálu

objednávka - pri minimálnej zásobe

skupina C - 70 % počtu druhov, 10 % hodnoty spotreby materiálu

objednávka - podľa požiadaviek útvarov

po dodávke - spotreba

3. automatizované systémy riadenia zásob - VYT

Oceňovanie zásob vydaných do spotreby

- priemerná cena - vážený aritmetický priemer
- FIFO - prvý do skladu, prvý zo skladu
- LIFO - posledný do skladu, prvý zo skladu

Inventúra

- činnosť, pri ktorej sa zisťuje v jednotkách množstva a v peňažných jednotkách stav obchodného majetku a záväzkov

a) fyzická - majetok sa meria, váži, počíta a oceňuje

b) dokladová - vychádza sa z dokladov predovšetkým peňažných ústavov, dodávateľov, odberateľov

- úvodná časť inventarizácie

Inventarizácia - porovnanie skutočného stavu s účtovným

Inventarizačné rozdiely

US > SS ... manko (do normy, nad normu nezavinene, zavinene)

US < SS ... prebytok (podnik zaúčtuje ako vynos)

Skladník ma podpísanú hmotnú zodpovednosť (v prípade zavineneho manka nad normu je povinný uhradiť stanovenú čiastku)

Reklamácie

- uplatňovanie peňažných nárokov voči dodávateľovi, prípadne voči prepravnej organizácii
- účtujú sa hneď pri ich zistení a vyčíslení ako pohľadávka na účte 315 so súvzťažným zápisom na účte 111

Nevyfakturované dodávky

- v bežnom účtovnom období sa uskutoční dodávka materiálu, ale faktúra za dodávku do konca tohto obdobia odberateľovi neprišla
- 111/389

Materiál na ceste

- faktúra došla do konca obdobia, ale materiál nebol dodaný
- 119/111

Materiál prijatý dočasne do úschovy

- materiál, ktorý sme si neobjednali a ktorý nám došiel, si musíme, pokiaľ záležitosť vyriešime s dodávateľom, nechať dočasne na sklade